

## بررسی پنج مورد پارگی کولورکتال بعد از انجام تنقیه با فشار بالای آب شهری

\*دکتر محمدرضا نیک شعار<sup>۱</sup>، دکتر بهزاد نعمتی هنر<sup>۲</sup>

تاریخ اعلام قبولی مقاله: ۸۶/۱۰/۲

تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۸۶/۸/۱۲

تاریخ اعلام وصول: ۸۶/۷/۲۴

### چکیده

**سابقه و هدف:** یبوست از مشکلات طبی شایع به خصوص در دوران سالمندی می باشد که با توجه به استفاده بعضی افراد به طرق ناصحیح در رفع یبوست مزمن به خصوص در سالمندان بر آن شدیم که عاقبت پنج بیمار را که دچار پارگی کولورکتال به دنبال تنقیه با فشار آب شهری شده بودند، بررسی کنیم.

**مواد و روشها:** پنج بیمار که به دنبال تنقیه ناصحیح دچار شکم حاد جراحی شده اند، خصوصیات آنها و نتایج بعد از عمل آنها طی یک بررسی توصیفی شرح داده شده است.

**یافته ها:** از بیماران مورد نظر با میانگین سنی ۶۹/۲ سال دو مورد طی ۲۴ ساعت پس از عمل فوت شده اند و سه مورد دیگر هم دچار عوارض زودرس و دیررس شده اند. (عفونت زخم، از هم گسیختگی فاشیا، انسداد روده به علت تومور). متوسط زمان بستری افراد زنده مانده ۱۱/۶ روز بوده است. مدت زمان طول کشیده تا عمل جراحی در بیماران فوتی ۱۲/۵ ساعت و در موارد غیر فوتی ۴/۶ ساعت بوده است.

**نتیجه گیری:** به نظر می رسد زمان فاکتور مهمی در عاقبت این بیماران است. آموزشهای عمومی در مورد روشهای صحیح رفع یبوست به این گروه سنی توصیه می شود.

**کلمات کلیدی:** از هم گسیختگی فاشیا، پارگی کولورکتال، تنقیه، یبوست مزمن

### مقدمه

رعایت اصول صحیح که منجر به بروز عارضه شده است کمتر سخن به میان آمده است. نوشته حاضر به بررسی پنج بیمار که بعد از انجام تنقیه با آب شهری دچار پرفوراسیون کولون یا رکتوم شده اند، پرداخته است.

### مواد و روشها

این مطالعه توصیفی، پنج بیمار را که به دنبال تنقیه ناصحیح دچار شکم حاد جراحی شده بودند را مورد بررسی قرار داده و خصوصیات دموگرافیک آنها و نتایج بعد از انجام عمل جراحی اورژانس و عوارض پیش آمده را شرح داده است.

یبوست از مشکلات طبی شایع به خصوص در سالمندان می باشد (۱). در این میان عده ای با رعایت اصول و توصیه های صحیح علمی نظیر تغییر رژیم غذایی و استفاده بیشتر از مواد فیبردار در رژیم غذایی و همچنین داروهای ملین، بر مشکل فوق فائق می آیند. در بعضی موارد که مشکل مذکور ادامه پیدا می کند افراد ناگزیر از مراجعه به پزشک و یا انجام طرق غیر متعارف جهت رفع آن می شوند.

تا کنون گزارشهای از کاربرد اجسام خارجی در رکتوم جهت رفع یبوست شدید به خصوص در این گروه سنی ثبت شده است (۱ و ۲). اما در مورد تنقیه های انجام شده در منزل بدون

۱- استادیار، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، بیمارستان امام حسین (ع)، گروه جراحی (نویسنده مسؤل)  
تلفن: ۰۹۱۲۱۲۳۵۱۷۳ آدرس الکترونیک: mrmnikshoar@yahoo.com

۲- رزیدنت ارشد، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، بیمارستان امام حسین (ع)، گروه جراحی

## یافته‌ها

## بحث و نتیجه‌گیری

بیماران مورد بررسی با میانگین سنی ۶۹/۶ سال، چهار مرد و یک مورد زن بودند که همگی این افراد به علت یبوست مزمن و رنج بردن از آن این عمل را انجام داده بودند. در تمامی موارد انجام تنقیه با آب شهری به صورت عاداتی بوده است. یکی از بیماران دارای کولوستومی دائم به علت مجروحیت جنگی وی اختیاری مدفوع بوده است و تنقیه را از طریق کولوستومی انجام می‌دهد. تابلوی بالینی همه موارد بروز درد شدید و ناگهانی شکم و ایجاد پریتونیت واضح بوده است. در مورد از بیماران طی ۲۴ ساعت بعد از انجام عمل جراحی اورژانس فوت شده‌اند. میانگین سن این افراد ۷۶/۵ سال و متوسط زمان وقوع حادثه تا انجام عمل جراحی در این افراد ۱۲/۵ ساعت بوده است. میانگین سنی سه مورد زنده مانده ۶۵ سال بوده است و مدت زمان طول کشیده تا انجام عمل جراحی در این افراد ۴/۶ ساعت است. یافته‌ها حین عمل پارگی کولون سیگموئید بوده است.

تابلوی بالینی دو مورد فوتی سپس شدید و انفارکتوس میوکارد بوده است. سه مورد زنده مانده با متوسط ۱۱/۶ روز از بیمارستان ترخیص شده‌اند. چهار مورد از این افراد مبتلا به بیماریهای مزمن نظیر دیابت پرفشاری خون و نارسایی مزمن کلیه‌ها بوده‌اند.

از بیماران زنده مانده، یک مورد دچار از هم گسیختگی فاشیا و یک مورد دچار عفونت شدید زخم (بعد از بستن ثانویه) شدند. مورد دیگر بعد از دو سال با تابلوی بالینی انسداد روده و تشخیص کانسر سیگموئید تحت عمل جراحی قرار گرفت.

خصوصیات بالینی و دموگرافیک بیماران دچار پارگی کولون و رکتوم به دنبال تنقیه در جدول زیر شرح داده شده است (جدول ۱).

جدول ۱- خصوصیات بالینی و دموگرافیک بیماران دچار پارگی کولون و رکتوم به دنبال تنقیه

ردیف	سن	جنس	زمان	عاقبت	روزهای بستری	عارضه زودرس	بیماری همراه	علت مرگ	نوع عمل
۱	۷۲	مرد	۱۳	فوت	۱	مرگ	HTN	MI	End colostomy Hatman's pouch
۲	۸۱	زن	۱۲	فوت	۱	مرگ	HTN	Severe sepsis	"
۳	۶۸	مرد	۵	مرخص	۶	-	-	-	Exteriorization
۴	۷۰	مرد	۳	مرخص	۱۵	Dehiscence	DM	-	"
۵	۵۷	مرد	۶	مرخص	۱۴	Infection	DM.CRF	-	Endcolostomy

پرفوراسیون با عاقبت بیماری، وجود پاتولوژی همزمان در کولون و لزوم انجام کولونوسکوپی بعد از بهبودی جهت رد این مورد نیاز به انجام تحقیق با موارد بیشتری از بیماران می باشد.

شیوع یبوست در افراد سالمند لازم است که روشهای صحیح رفع مشکل به آنها از طریق برنامه های جمعی و یا خانواده ها آموزش داده شود و آنها را از انجام طرق ناصحیح مانند تنقیه با آب شهر برحذر داشت. ضمناً جهت نتیجه گیری دقیق تر و تعیین رابطه محل

## References

- 1- Madhalao, Greif, major rectal perforations caused by enema dig surg 1998, 15: 270-272.
- 2- Saltzstein RS, Melvin JL, anorectal injuries incident to enema Am j phys med Rehabil 1988, 67: 186-188.
- 3- Harari D, Gurwitz JH. Costipation in elderly J. Am Geriatr SOC 1993, 41: 1130-1140.

Archive of SID

## Colorectal perforations due to Self-enema with high pressure water

\*Nikshoar MR; MD<sup>1</sup>, Nemati Honar B; MD<sup>2</sup>

### Abstract

**Background:** Among the most common complaints in elderly age group is constipation. Appropriate dietary regimes and administration of dietary fibers are effective in alleviating this symptom. When the mentioned problem continues, it is the time that some of patients use unusual methods for treating constipation! Till now, several reports have mentioned using different types of foreign bodies in return for relieving constipation. We have reported five patients with severe constipation, after self-enema with high pressure water in home, leading to colorectal perforations.

**Materials and Methods:** Five patients with peritonitis due to perforation of colon due to improper self-enema, characteristics & outcome of them after operation have been reported through a descriptive study

**Results:** The average age was 69.6 year, four of them were male and one was female. All of them had used self-enema because of constipation. One of patients had permanent colostomy because of severe anal sphincter injury & did self-enema through colostomy site. Clinical presentations of patients were sudden onset severe abdominal pain, peritonitis. Two of them died during 24 hours after operation (mean age: 76.5). Average time needed since onset of symptoms till operation for dead and alive patient was 12.6, 4.6 hours respectively. Average age of patients that were alive was 65 years. In dead patients operation finding was rectal perforation in upper third segment & in \*alive\* patient was sigmoid colon perforation. The cause of death of two patients was severe sepsis & myocardial infarction. The average hospital stay of other three patients was 11.6 day four of five patients had chronic diseases such as DM, HTN and CRF. Early post up complication in one patient was facial dehiscence and in another was wound infection. One of patients after two years, with clinical diagnosis of colonic obstruction due to cancer of colon was operated.

**Conclusion:** We recommend emergency laparotomy with least time consuming for pre-operation work up. With regards to advanced age, high incidence of constipation in this age group appropriate & correct ways should be educated to families & discourage them from self-enema with high pressure water! Other clinical trails with more cases are needed to determine relationships between concomitant intra luminal pathology & colorectal perforation following self-enema.

**Keywords:** Chronic Constipation, Colorectal Perforation, Self Induced Enema

1- (\*Corresponding author) Assistant Professor, Shaheed Beheshti University of Medical Sciences, Imam Hosein Hospital, Department of Surgery. Tel: 09121235173 E-mail: mnikshoar@yahoo.com

2- Resident, Shaheed Beheshti University of Medical Sciences, Imam Hosein Hospital, Department of Surgery